

Tale ved Minnestøtten på Solsiden 08 05 23

Kjære veteraner i Risør

Kjære alle etterkommere av våre falne i andre verdenskrig 1940-1945

Kjære alle etterkommere av krigsseilere og representanter for Konvoibyens Venner

Kjære marinemusikere fra Horten og representanter fra Heimevernet

Og vel kommen til alle dere andre som har møtt opp på vår viktige frigjørings- og veterandag

I dag 8. mai er det frigjøringsdag. Det er også den offisielle veterandagen. Vi minnes dem som kjempet med livet som innsats i andre verdenskrig og vi takker alle veteranene som har deltatt i internasjonale operasjoner i perioden fra krigens slutt fram til i dag. Vi har mange veteraner fra Risør og jeg er spesielt glade for å se og hedre dere her i dag.

En dagsaktuelle skygge hviler over denne dagen. Russlands brutale invasjonskrig i Ukraina har brakt krigen til Europa igjen. Vi ser krigens grusomheter og føler med det ukrainske folk der både de kjempende styrker, og ikke minst sivilbefolkningen, lider. Flyktninger kommer til Risør og de fleste andre kommuner i landet og verdensøkonomien og energifordelingen i Europa er i ubalanse. Jeg vil minne om at de negative konsekvensene for oss i Norge er svært lette i forhold til de fleste andre land. Faktisk må norske ambassader i utlandet forsvare Norge mot å oppfattes som en krigsprofitør fordi vi tjener så mye på vår olje- og gasseksport under boikotten av Russland. Så å ta i mot og inkludere flyktninger fra Ukraina er noe av det minste vi bør kunne gjøre.

Selv om Norge i dag støtter Ukraina med våpen og vi styrker vårt forhold til NATO, må vi minne om at hovedgrunnen for at Norge har et forsvar er å skape og vedlikeholde fred. Vi er **ikke** en aggressiv krigsnasjon. Men vi er klare til å stå opp for og kjempe for freden. Til det trenger vi et sterkt forsvar og en trygg forsvarsallianse i NATO.

Dette er siste dagen i en fantastisk byjubileums-uke her i Risør. Vi har feiret og jublet over at Risør er 300 år. I dag får jubileet et alvorligere, men like viktig, tema. Vi er fortsatt opptatt av krigshistorien, også i Risør. Den andre verdenskrigen 1940-45 satte Norge og resten av verden på store prøver, og det er ikke minst historiene om enkeltskjebnene, familiene og lokalsamfunnene som berører oss. Risør var et slikt lokalsamfunn, en liten by der mange ventet og der dessverre mange ikke kom hjem. Det ser vi blant annet på minnestøtten vi står foran. Krigens byrde gjelder ikke minst de mange krigsseilerne, der også de som **kom** hjem var dypt preget av krigens grusomheter.

Etablering og drift av Konvoi byen er en viktig del av Risørs historie. Det er 55 år siden Konvoi byen i Risør ble etablert. I Konvoi byen fikk krigsseilerne et hjem. Krigsseilerne bar ikke minst på psykiske og mentale skader, det som etter hvert ble anerkjent som KZ-syndrom og seinere posttraumatisk stress. Men det tok lang tid – altfor lang tid – før vi anerkjente at krigsskader var noe mye mer enn det fysiske vi kunne se og nokså enkelt kunne forholde oss til.

Seinskader etter opphold i krevende krigsområder har dessverre også rammet flere av dem som etter andre verdenskrig har deltatt i internasjonale fredsbevarende operasjoner med FN-flagg og norsk flagg på uniformen. De aller fleste har klart seg veldig bra etter

uteoppholdet, men vi har som samfunn et stort ansvar for å ivareta interessene til veteranene og deres familier. Derfor arbeider Risør kommune med en egen veteranplan og vi engasjerer oss i veteranarbeidet. Veteranene skal også ha heder for innsatsen de har utført og derfor er det en glede å introdusere veteran Frank Oddbjørn Sandbye-Ruud fra Risør som taler og legger ned krans ved minnestøtten vår.

Per Kristian Lunden, ordfører